

SAKSPROTOKOLL

Utvalg: Fylkesrådet
Møtedato: 17.06.2019
Utvalgssak: 171/19

Resultat:

Arkivsak: 17/13324-15
Tittel: OFFENTLIG ETTERSYN - REGULERINGSPLAN EVENES
FLYSTASJON OG HARSTAD/NARVIK LUFTHAVN

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Fylkesrådet i Troms vedtar følgende uttalelse:

UTTALELSE

Generelt

Utbygging og ny aktivitet på Evenes Flystasjon og Harstad/Narvik Lufthavn gir kommunene i området rundt en unik mulighet til en positiv samfunnsutvikling basert på økt sysselsetting og befolkningsvekst.

Økt aktivitet på Evenes flystasjon kan få positive effekter. For at disse ikke skal bli overskygget av de negative miljøkonsekvensene, må det utvides stor vilje til iverksetting av gode avbøtende tiltak som kan redusere de negative konsekvensene av blant annet økt støy. Flere kommuner i aksene Harstad-Narvik, i Sør-Troms og nordre Nordland, utfordres og må forventes å ta del i positive ringvirkninger av tiltaket.

Reguleringsplanen fremmes som statlig reguleringsplan, etter tilslutning fra berørte kommuner som dermed har gitt fra seg sin planmyndighet. Det er ikke innsigelsesadgang til statlig plan. Vi oppfatter at tiltakshaver har hatt en god dialog med Skånland kommune, samtidig er det et stort og komplisert tiltak, og det har vært krevende å få oversikt over alle sider av saken i løpet av prosessen. Planen har vært tema på to felles regionale planforum Nordland/Troms, der berørte kommuner og regionale myndigheter har deltatt.

Merknad – Det er viktig at regjeringen legger stor vekt på uttalelser til planforslaget fra de berørte kommuner og øvrige interesser i tiltakets nærområde. Det må så langt som mulig stilles nasjonale ressurser til rådighet for å løse nye utfordringer i de berørte kommunene. Vi oppfordrer også til fortsatt dialog mellom tiltakshaver og berørte

kommuner omkring avbøting av uheldige konsekvenser og for å tilrettelegge for positive ringvirkninger. Fylkeskommunen vil fortsatt være en medspiller i arbeidet med at kommunene våre har gode og oppdaterte strategiske verktøy for utvikling av kommunene.

Fylkesrådet i Troms vil i det følgende kommentere noen utvalgte tema som berøres av tiltaket.

Regional og lokal utvikling (kap 8.2.2. i planbeskrivelsen)

De samlede investeringer i anleggsfasen forventes å bli om lag 4,1 mrd (2017-) kroner. De samlede regionale investeringer antas å være i størrelsesorden 2,1 mrd kroner som i stor grad består av virksomhet i bygge- og anleggsbransjen. I driftsfasen forventes at tiltaket kan bidra med en folketilvekst i regionen på nær 700 personer. Imidlertid baseres dette på at andelen militært ansatte som vil ukependle er på 35-45%. Konsekvensutredningen har, basert på beregningsmodeller, anslått av hovedvekten av den ekstra folketilveksten vil komme i Harstad/Narvik (+400/+200), mens en ekstra vekst på til sammen 45 innbyggere er antatt å komme i Evenes, Skånland, Gratangen og Tjeldsund. Erfaring fra andre store utbygginger tilsier at reell utvikling kan avvike vesentlig fra modellberegninger. Både graden og fordeling av ringvirkninger er avhengige av aktive næringsaktører og kommunal tilrettelegging.

Merknad – Kapitlet bør nyanseres ved at «Motiverende tiltak» (s. 64) får større plass og at det presiseres at tall for folketilvekst/utvikling i sysselsetting er modellberegnet.

Behov for kjøp av varer og tjenester i driftsfasen er et svært viktig grunnlag for næringsutvikling i de berørte og omkringliggende kommuner. Dette kunne med fordel vært mer konkretisert og belyst i planen.

Merknad – Det oppgis at «*I utbyggingsfasen vil Forsvarsbygg tilstrebe en anbudsform som muliggjør tilbud fra lokale og regionale bedrifter*». Dette er positivt. Vi forutsetter at en slik holdning også vil ligge til grunn for innkjøp av varer og tjenester i driftsfasen. Vi anmoder tiltakshaver om å bidra til at lokale og regionale bedrifter kan dyktiggjøres og posisjonere seg for oppdrag. Vi vil også understreke betydningen av videre dialog mellom Forsvaret og omkringliggende kommuner for gjensidig nytte av lokal tilstedeværelse, slik at disse kommunene kan ta del i mer av de positive virkningene som opptrappingen potensielt kan innebære (jfr. nederst s 64).

Planbeskrivelsens kap 8.5 oppsummerer ROS-analysen og påvirkning på kommunale tjenester i driftsfasen og utbyggingsfasen. Det angis bl.a. behov for noe styrking av legetjeneste (Skånland kommune er vertskap for felles legetjeneste) og konsekvenser for brann/beredskapstjenester.

Merknad – Tiltakshaver må forpliktes til å bidra til nødvendig styrking av kommunale tjenester i utbyggingsfasen slik at kommunenes øvrige innbyggere ikke får et svekket tilbud.

Harstad/Narvik lufthavn, Evenes er en av kommunens største arbeidsgivere, og svært viktig for hele Midtre-Hålogaland. Harstad/Narvik lufthavn, Evenes er strategisk viktig for både privat og næringsmessig karakter, og man ser en økt interesse for bruk av lufthavnen til kommersielle virksomheter som ikke er der i dag. Dette gjelder blant annet flyfrakt, der fisk er helt sentralt. Midtre-Hålogaland er den regionen i Norge som produserer mest fisk. Det er også et økende marked for turistvirksomhet hvor lufthavnen er sentral for videre distribusjon til Lofoten, Vesterålen, Sør-Troms og Ofoten.

Merknad – Vi forutsetter at den sivile lufthavnen skal ha utviklingsmulighet til å dekke etterspørsel fra både private og næringsliv.

Utslipp av klimagasser

Siden Norge i 2016 ratifiserte Parisavtalen og Stortinget i 2017 vedtok en lov om klimamål for å følge opp dette, bør en statlig reguleringsplan si noe om hvilke konsekvenser denne tilrettelegginga har for nasjonale klimagassutslipp. Målet skal være at utslipp av klimagasser i 2030 reduseres med minst 40 prosent fra referanseåret 1990. Det vises også her til Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018)

I dette planprosjektet er det av interesse at det i planens dokumenter gis fakta om hvor mye/hvorvidt tiltaket vil medføre av øking i klimagassutslipp, og hvilke avbøtende tiltak man ser for seg. Forholdet er noe omtalt i MOP (miljøoppfølgingsplanen), for øvrig kan det se ut som om temaet er uteglemt.

Merknad – Vi anmoder om at tiltakets effekt på nasjonale klimagassutslipp og ev. avbøtende tiltak utdypes og tas inn i planbeskrivelsen.

Landbruk/reindrift (kap 8.2.4/8.2.5 i planbeskrivelsen)

Konsekvensutredningen gir noe usikre svar på hvordan beitende dyr i området vil reagere på et endret støybilde. Skånland kommune oppgir at de har flere landbruksaktører som berøres av dette, og at det er stor usikkerhet om hvordan et endret støybilde vil påvirke næringen og dens utviklingsmuligheter. I planbeskrivelsen er det i kap 9.2 anbefalt oppfølgende undersøkelser både for reindrift og landbruk. I miljøoppfølgingsplan (MOP) er det angitt «ingen oppfølgende undersøkelser» (s. 50).

Merknad – Vi anmoder om at oppfølgende undersøkelser for reindrift/landbruk, jfr. beskrivelsens kap 9.2, gjøres forpliktende for tiltakshaver. Vi er tilfreds med at opprettelse av «egnet forum for gjensidig informasjon mellom reindriftnæring/-landbruk og Forsvaret» er fastsatt i bestemmelsenes pkt 4.6. (I MOP er kun reindrift nevnt).

Støytiltak (kap. 8.2. i planbeskrivelsen)

For Skånland kommune i Troms er utvidelse av både rød og gul støysone en vesentlig virkning av tiltaket. På s. 56 i planbeskrivelsen angis at «Den vesentligste økningen i antall bygninger med støyfølsomt bruksformål skjer i Skånland kommune». Støyrapporten angir at totalt ca. 100 flere boliger vil få støynivå som overskrider grenseverdiene, 20 hytter og 5 skolebygg.

For vurdering av støytiltak utenfor planområdet angir bestemmelsenes pkt. 3.4. følgende:
For eksisterende helårsboliger, barnehager, utdanningsinstitusjoner og helseinstitusjoner utenfor planområdet; som har lydnivå fra flyaktiviteten utenfor fasader over grenseverdier i T-1442/2016 tabell 3, skal det vurderes behov for støyreducerende fasadetiltak. Innendørs lydnivå fra flyaktiviteten i disse bygningene skal overholde grenseverdier i NS 8175 klasse C. Der dette ikke er mulig ut fra bygningstekniske forhold eller et forsvarlig kost-nytte forhold, skal lydklasse D angitt i NS 8175 overholdes.

Støytiltak utenfor planområdet skal være slutført innen 31.12.2023

Det er ikke angitt noen kriterier for hvordan valg av lydklasse C eller D skal bestemmes, det fremgår ikke hva som er et forsvarlig kost-nytte-forhold, eller hvem som skal utføre/beslutte dette valget. Etter vår mening bør kun lydklasse C angis i bestemmelsene. Eventuelle avvik bør behandles som dispensasjon.

Merknad – Vi anmoder om at setningen «*Der dette ikke er mulig ut fra bygningstekniske forhold eller et forsvarlig kost-nytte forhold, skal lydklasse D angitt i NS 8175 overholdes*» i bestemmelsenes punkt 3.4. strykes. Avvik fra lydklasse C bør behandles som dispensasjon. Jmfør uttalelser fra Skånland og Evenes kommuner bes fritidsboliger og kirkebygg tatt med i bestemmelsen.

Infrastruktur – vannforsyning (planbeskrivelsens kap 7.6 Anleggsgjennomføring)

Plandokumentene sier lite om behov for opprustning av infrastruktur. I kap 7.6 oppgis at «*Det er noe mangler og noe underdimensjonering av infrastruktur på området. Det må derfor påregnes videreutvikling og supplering av vann, avløp, strøm og samband til området.*»

Merknad – Fra Skånland kommune er vi gjort kjent med utfordringer knyttet til kommunens vannverk som antas berørt av utbyggingen. Det antydes et behov for investering i høydebasseng/ledningsnett for å gi tilstrekkelig kapasitet og forsyningssikkerhet. Vi forventer at det inngås avtaler om gjennomføring/anleggsbidrag slik at kommunens øvrige abonnenter ikke belastes av tiltakets behov for økt vannforsyning.

Konsekvensutredninger, avbøtende tiltak og oppfølgende undersøkelser

Etter vårt syn er foreliggende konsekvensutredninger tilstrekkelige for planvedtak. Imidlertid savnes en sammenstilling av konsekvenser og avbøtende tiltak. En rekke avbøtende tiltak og anbefalinger er omtalt i planbeskrivelsen og oppsummert i kap. 9. Oppfølgingen av disse er imidlertid uklart. Noe er tatt med i planbestemmelsene, noe i miljøoppfølgingsplan, det er ikke et entydig samsvar mellom disse.

Merknad – Vi anmoder om at det gjøres en sammenstilling av konsekvenser og at avbøtende tiltak og oppfølgende undersøkelser tydeliggjøres og gjøres forpliktende i planens bestemmelser/miljøoppfølgingsplan.

Effektene av økt aktivitet på Evenes vil framkomme etter en tids bruk. Det er viktig at det fins en arena for å følge opp reelle konsekvenser etter etablering og initiere nødvendige tiltak.

Merknad - Det bør som del av planvedtaket etableres et miljøoppfølgingsprogram for oppfølging av reelle konsekvenser etter etablering. Organisering av dette programmet må i tillegg til tiltakshaver inkludere lokale/regionale myndigheter og aktører.

Kulturminner i Troms

Reguleringsplanen er avklart i forhold til kulturminner i Troms.